

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Alsófehérmegye egészségügyi állapota 1886. év második felében.

I. Kór-állapot.

Alsófehérmegye közegészségügyi állapota az 1886-ik év második felében általában kedvezőbb volt, mint az év első felében, mivel a halálozás a 4 városban lényegesen csökkent, közönséges bajokban a megbetegedés igen mérsékelt volt; némely községekben azonban járványos, vagy ragályos bajok, különösen ronesoló toroklob, vérhas, szamárhurut és veres himlő fellépte s a halálozás növekedése miatt a viszonyok kedvezőtlenül alakultak. Julius hó folytán, még a légzőszervi hurutos bántalmak állottak előtérben, de ezek mellett gyomor- és bélhurut esetek is mutatkoztak, néha hevesebb körjelekkel is, de többnyire kedvező lefolyással. Augusztus és szeptember hónapokban szaporodtak a bélhuzam betegségei s velők párhuzamosan sürűen léptek fel vérhas esetek is, melyek idősebb egyéneknél, vagy kisebb satnya gyermekeknél súlyos lefolyást vettek s néha halálosan végződtek. Októberben az általános egészségi állapot lényegesen javult s úgy a betegség, mint a halálozás csökkent. — November és december hónapokban a bélesatorna bajjai szüneteltek s az évszaknak megfelelőleg a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi uralkodtak, különösen gyakori volt a torok- és gége-hurut, mandulalob, a hörgő- és tüdőhurut (gyéribben tüdőlobok) is mutatkoztak, többnyire kedvező lefolyással.

A járványos betegségek közül a legjelentékenyebb s legkiterjedtebb volt a ronesoló toroklob, mely július hóban 24 betegségi esettel elég mérsékelt fokán állott, augusztusban terjedő irányt vett, szeptemberben hirtelen felszökken, októberben az előbbi hó beteg-létszámának felé nyire csökkent, novemberben megint terjedő irányt vett s decemberben e félévben második tetőfokát érte el.

Tizenkét községben lépett fel járványosan. Megbetegedett összesen 397 egyén, még pedig nemcsak gyermek, hanem ifju s élemedett koru egyének is, kik közül 120 felgyógyult, 277 egyén meghalt.

Szorványos esetek mutatkoztak 21 községben, összesen 41; ezekből felgyógyult 8, meghalt 33.

Leginkább meg volt támadva Tartaria, Poklos, Kisfalud, Felgyógy. M.-Béld. Strázsa és M.-Bükkös, míg a többi községek aránylag kevesebbet szenvedtek.

A szamárhurut az egész féléven át sürűen fordult elő a kisenyedi és balázsfalvi járásban, Abrudbánya és Verespatak városokban s gyéribben a megye egyéb pontjain is. Sokszor felnötteket is megtámadott, a lefolyás hosszadalmas, több hónapra terjedő volt s a táplálkozás megzavarása s szövödményes hajok miatt gyéribb szervezetekre nézve gyakran veszélyes is volt. — Az év vége felé az esetek sokkal gyéribben mutatkoztak.

Vörheny az év utolsó három havában mutatkozott Gyulafehérvárt, Kisenyeden és Mihályfalván fordult elő szorványosan. Az esetek közép hevesességűek voltak s az utóbajkenti keletkezett a vízkór miatt gyakran halálosan is végződtek.

A veres himlő (kanyaró) igen szelíd, de kiterjedt járványként szintén az év utolsó havában lépett fel Abrudbányán, Verespatakon és Vizaknán. Az esetek könnyűek voltak s rövid tartam után teljes gyógyulásba mentek át s halálozást alig okoztak.

Az agygerincez agylobnak 3 eset fordult elő december hóban Nagyenyeden. Mind a három eset kis gyermekeknél fordult elő, kik közül 2 meghalt, 1 felgyógyult. A hó második felén tul új esetek nem mutatkoztak.

Nagyenyed, Gyulafehérvár, Abrudbánya és Vizakna városokban összesen meghalt 255 egyén

s így 98 egyénnel kevesebb, mint az első félévben s 58 egyénnel kevesebb, mint az 1885. év második felében.

Kisebb volt a halálozás, mint az első félévben: 1. Nagyenyeden 29-el, 2. Gyulafehérvárt 33-al, 3. Abrudbányán 9-el, 4. Vizaknán 26-al. Legkisebb halálozás volt júliusban (34), legnagyobb augusztus hóban (50).

Az évi halálozási arányszám:

1. Nagyenyeden	28, 8.
2. Gyulafehérvárt	35, 4.
3. Abrudbányán	25, 3.
4. Vizaknán	34, 4.

Az egész féléven át a cholera veszély elhárítása tekintetében kiadott s többször megszorgalmazott rendeletek következtében a hatóságok diszciplináris tevékenységét fejtegettek ki.

II. Fürdő helyek.

A marosújvári sós, gőz- és kádfürdőt s tágas uszodát e félévben is csak beiföldiek használták, még pedig 81 helybeli, 196 vidéki, — összesen 277 fürdővendég.

Ezen félévben itt sem történt feljegyzésre érdemes változás.

III. Kórházak.

a) Gyulafehérvárt az irgalmas nénék, az izraeliták és a város kórházában a mult félév végén maradt 7, ezen félévben felvételt 59; összesen ápolatott 66. — Ezek közül gyógyultan kiment 45, javultan kiment 10, meghalt 1, a félév végén ápolás alatt maradt 10; összesen 66.

Az ápoltak száma 28-al volt kevesebb, mint az első félévben. A betegek túlnyomólag balbajokban, főleg bujakórbán szenvedtek. A gyógykezelő orvosok száma 3.

b) Az alsófehérmegyei ideiglenes kórház betegmozgalma a következő volt: az első félév végén maradt 34 (23 férfi, 11 nő), a jelen félévben felvételt 215 (139 férfi, 76 nő); ápolatott össze-

TÁRCZA.

A régi dal.

Egy dalt anyámtól régit, kedveset,
Minőt nekem is bölcsőmet ringatva
Reménnyel telve édesen dalolt,
Míg lelke a jövőmön elveszett
Követve léptim, hogy az élet árja
Meleg kebléről messze elsodort:
Egy dalt anyámtól hadd daloljak szépen,
Való volt egykor, elmúlt réges-régen.

Bekő Dénes pohárral a kézbe
Kisebb lányát ragadja ölébe,
Örömeiben szive-lelke teljes
Most adja a nagyobb lányát férjhez.

„Soh' se busulj lányom, gyöngyvirágom
Hol az ifjad? — Táncozolj, nó hadd látom!
Kipirult a leány arca-vére
Könny szökött a fekete szemébe:
„Atyám, atyám nem tánczolok lelkem
Párom nincsen elvették őt tőlem!”
„Talán mással járja most a sorját?
Eredj, hiszen mindjárt jó a sor rád.
— Fáradt vagy tán, mért halvány az ajkad? —
Nézd a többi mind tulteszen rajtad . . .
Bekő Dénes lánya most pihenjen.
Mind tánczolnak csak egyedül ő nem!?”

Lelket öntött valahogy a lányba,
Hogy elvegyült a lobogó tánczba.

Bekő Dénes kisebb lánya tánczol
Oh de oly bus szive-lelke gyászol —
Vissza is megy az atyjához ujra:
„Nó hát kendnek megint nincsen párja?
— Igy tréfálja az öreg a lányát —
Nézzé csak meg, nézzé ott a bátyját.*)
Hogy aprózzák a néjével ketten
Bizony-bizony összetörnek menten.
Drága lányom ugy keresnek hínak
Nézd, az ifjak érted szinte riának.

Felemeli a lány szempilláit:
„Atyám, atyám, miért üljek én itt?
Árva vagyok — pihenni kell nekem
Szerencsétlenül lett egész élttem —
Könnyű neki, a ki véle tánczol
Kiért lelkem mindörökké gyászol — —“

— Tovább menne, de a vallomásban
Megakasztja bátyja, a ki ott van
Tánczra kéri, örületes tánczra
Ugrik a lány a bátyja karjára
Járja, járja kedvvel, örüléssel
Karját összefonja az övével;
Melle liheg, kebele széttárul,
Haja omlik fonatlan válláról
Es fejét a férj-legényre hajtja,
Mire elválasztják — meg van halva.
Sikoltozás, lármá, tánczra gyász jön
Bekő Dénes ott hever a földön.

Es azóta szájról-szájra járja:
„Ne tánczolj, mint Bekő Dénes lánya“.

M.

*) Bátyját: a néjének a vőlegényét, a kinek most van a menyegzője.

Művészet és szerelem.

— Bezeély. —
(Folytatás.)
V. levél.

A mióta elhagytatok, sok küzdelmet kell átélnem.
Én akartam, túrnóm is kell zugolódás nélkül.

Hogy életem fenntartsam, növekedéseket szerettem,
kikkel sok órán át vesződöm s legtöbbször eredménytelenül.
A tanítás, az oktatás aprólékos gondja sok szép perczet elrabol saját tanulmányaimtól. De nemcsak, hogy időt rabol, még a megmaradt órák nyugodtságát is megzavarja. A tanítás szellemnyűgöző prózaisága átnyulik művészetem egykori üde, szent óráiba is és durva ujjaival letörlő az ihlettség ragyogó himporát; farszt, lehangol, kiszáritja lelkem termékenységét, mint a júliusi égető nap a Tiberisbe csörgedező patakocskát.

Aztán, míg Emiliákhoz el-ellátogathattam, volt legalább némi üdülésem; vigasztaltak, bátorítottak; társaságokban nyomasztó gondjaimat el-elfeledtem és pár órai kellemes szorakozás után lelkem egyensulya ujra helyreállt. De hogy eltávoztak, többször rohannak meg kínzó gyötrelmeim s nincs, hol enyhüljenek, nincs, kinek ószintén kitérjem lelkem fájó sebeit; Idegenek közt egyedül vagyok.

Nagyon megváltoztam s érzem, hogy változom még folyvást, pedig akaratom ellenére történik, valami felsőbb hatalom parancsából.

Hanem pályámat, bármilyen kételyek is lappanganak bennem egy idő óta s bárhogy akarják a felsőbb hatalmak, el nem fogom hagyni, félbeszakítva már első kezdetén. Nem, az nem lehet, hogy benső sugallataim tévútra vezető lidérczény csalfa hívogatai legyenek.

Hiszem, hogy sok akadály tornyosul meg előttem;

sen 249 (162 férfi, 87 nő). — Ezek közül gyógyultan kibocsátott 155, javultán 45, gyógyulatlan 5, meghalt 7, ápolás alatt maradt a félfév végén 37 (24 férfi, 13 nő); összesen 249.

Az ápoltak száma 28-al több, mint az első félfévben. — E kórháznál az épület fedélzete s kerítése kijavított, egy második kut rendeztetett be, egy mellék épület helyeállított s benne mosóház, bonczkamara s halottas ház rendeztetett be. A fürdők berendezése s ürléknek csatornán való bevezetése a tervezetek elkészültek.

IV. Nyilvános betegápolás.

A nyilvános betegápolás terén e félfévben felmúltságra méltó esemény nem történt.

Nagynyed, 1887. február 9.

Dr. Magyar Károly,
megyei főorvos.

A nagyenyedi kiségitő takarékpénztár évi közgyűlése.

A nagyenyedi kiségitő takarékpénztár évi közgyűlése február hó 6-án tartotta meg a törzsbetű tulajdonosok élönk részvete mellett, az új városház tanács-teremben.

Egyleti elnök dr. Magyar Károly a közgyűlésen jelen nem lehetvén, az elnöki tisztet Török Bertalan egyleti alelnök teljesítette, ki a gyűlést következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Dr. Magyar Károly, együletünk közbeesülésben levő elnöke, mely sajnálatunkra akadályozva levén betegsége folytán a gyűlés vezetésében, — tisztelnél fogva nekem jutott a megüszelő kötelesség, hogy városunk és vidékünk anyagilag legerősebb s tagjaira nézve is kiváló tekintélyű együletének szabályszerűleg kitűzött közgyűlésén elnököljek.

Az igazgató választmány jelentése hű képét nyújtja a lefolyt 1886. évi tevékenységünknek, a kiosztott mérleg pedig elegendő biztositékát adja abbéli törekvésünknek, hogy a midőn egyrészt a tisztelt tagok anyagi érdekeit is erősítjük, másfelől az együletet magát is arra fokra emeljük, melyen egy közgazdasági, mint más magasabb érdekű hivatásának is megfelelni képes legyen.

Jelenlegi viszonyaink között, midőn az igények mindinkább fokozódnak, együletünknek is lassanként ki kell emelkedni ama szerény körű tevékenységből, mely alapítónak első céljait jellegezte. — Szélesebb térre terjed ki folyton tevékenységünk s a kereslet nagysága napról-napra jobban bizonyítja, hogy erősebb fejlesztésről kell gondoskodnunk, ha más — nem mindig csak közgazdasági célokra alakuló — egy-letek versenye által magunkat korlátozni nem akarjuk. E tekintetben minket nemcsak közgazdasági, hanem hazafias tekintetek is kell, hogy vezéreljenek s választmányunk a jövő üzletét folyama alatt bizonyára elő fogja készíteni a tervet, melynek elfogadása és végrehajtása a jövő évek közgyűléseinek feladata leend.

A tetszéssel fogadott beszéd után a tagok számba

de talán nem legyőzhetetlenek. Hiszem, hogy még többször is fogok csalódni; de nem legfőbb reményemben. Hiszem, hogy még jobban is megváltozom idővel; de sohasem lehetek philister. Ismerni kezdem már a honvágy zibongó érzését, a hazaszeretet és barátság kötelekeit; talán megízlelem a szerelem gyötrelmeit is, mik újult erővel fognak pályámon ösztönözni s az ilhelttség egy új forrását nyitják meg művészetem számára: de soha nem fogom megtagadni fensőbb hivatásomat amaz érzelmekért. Tapasztalhatlanságom következtében régebben sok olyant mondtam, mit most akaratom ellenére meghazudtolok: de szellemem iránya ugyanaz marad mindvégig. A delejtű is inog néha, bár főiránya általában sohasem változik.

Igaz, hogy művészeti fejlődésem nem sok haladást mutat. Ha eddigi főérdemem abban az angyal-alakban kereshető, mely Emiliához ugy hasonlít, mostanság, mintha büntetne a sors egykori kifakadásomért, nem tud képzelmem újat teremteni s minden művemem ő lebeg ott, minden alakomban csak reáismernek.

Igaz tehát, hogy elakadt képzelőtehetségem, mintha bódító itallal mérgezték volna meg. S e miatt fevert, kedélytelen vagyok; gyakran kétségbeesés fog el. De ugy érzem, hogy ez csak ideiglenes állapotom; vihar előtti csend leverő rekkenősége.

Ujra kitisztul az ég; újra feljő az én csillagom, bármily sötét is most láthatárom. Ez az egy remény életet.

Es hogy lásd, mily hangulat száll néha meg, im vedd tölem verses gondolatemet, mellyel lelkem keserűségén akartam enyhíteni.

T e m e t ő b e n .

Legyetek üdvözölve általam
Fehér sarkó és arnyas sirhalom.

vétetvén, — kitűnt, hogy a képviselve levő törzsbetűtékek száma az a l a p s z a b á l y o k b a n megszabott mennyiséget jóval túlhaladja. — Miután a megalakult közgyűlés a jegyzőkönyv hitelesítésével az igazgatóság mellett id. G á s p á r János és H e g e d ű s János egyleti tagokat bizza meg. — K o v á c s Gyula vezérigazgató előterjeszti az igazgatóságnak a mult üzletév vezetését és az üzletforgalmat feltűntető jelentését, melyet egész terjedelmében közlünk.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn a mult évben intézetünk 15-ik üzletévéről tettünk a tisztelt közgyűlésnek jelentést, abban kimutattuk azon 15. év üzleti történetét a legnagyobb részletességgel s ezen kimutatásból azon öröndetes eredményt vonhattuk ki, hogy intézetünk forgalma évről-évre fokozatosan emelkedett, tartalék-alapunk és részvény-tőkének 1878. óta öröndetesen gyarapodott s a vegyes betétek állandó emelkedése is az intézetünk iránti bizalom hovatovábbi megszilárdulását jelezi.

Es most tisztelt közgyűlés, midőn intézetünk 16-ik üzletévéről teszünk meg kötelességszerűen jelentésünket, ezen év üzleti jellemzésére vonatkozólag ugy véljük, hogy mindnyájok várakozását kielégítjük azon kijelentéssel, hogy az elmúlt év intézetünk életében eddigelő a legkedvezőbb volt. A tisztelt részvényes urak között szétosztott vagyon-, mérleg- és forgalmi kimutatás minden egyes realis tétele magasabb a megelőző év tételeinél s ez alkalommal elégnék véljük az összehasonlítást csak a megelőző év adataival szemben tenni meg.

Az intézet mult 1886. évi forgalma 743121 frt 50 kr bevétel, 736850 frt 25 kr kiadás és 6271 frt 25 kr pénztár maradékkal együtt 1 millió 479971 frt 75 kr összforralmat tett, szemben a megelőző évi 1 millió 400 ezer frt összforralommal. A forgalom emelkedésében tehát közel 80 ezer frt mutatkozik.

Az 1886. évi december 31-iki zárlat alkalmával a váltó- és kötvénytárca 288630 frtot mutatott a megelőző év 250630 frt értékével szemben, a mérleg- és vagyonkimutatásban pedig 295261 frt 25 kr áll, szemben a megelőző év 256473 frt 41 kr értékű mérlegével s így forgó tőke a mult évben közel 40 ezer frttal szaporodott, mely összes forgó tőkében a részvénytőke most már 32800 frttal és a tartaléktőke 11548 frttal szerepel, melyek egy-szersmind az intézet jótállási alapjának is nevezetnek.

A statisztika kedvéért megkívánjuk jegyezni, hogy a kamatozás végett intézetünknek elhelyezett pénzek a december 31-iki zárlat alkalmával 887 darab betéti könyvre voltak elhelyezve, egynek számítva a megyei 170 község szegény alapját is, mely jétel főkönyvünkben egy lapon vezetettik s a község szerinti felosztás egy segédkönyvben tartatik nyilván.

Ezen betétek következőleg voltak felosztva:

	1886-ban	1885-ben
10 frtig	450 drb	516 drb
10—50 "	146 "	138 "
50—100 "	49 "	69 "
100—500 "	146 "	149 "
500—1000 "	37 "	27 "
1000—2000 "	24 "	34 "
2000—5000 "	22 "	21 "
5000—10000 "	11 "	6 "
10000 frton felül	2 "	2 "
	összesen 887 drb	962 drb

Hová minden akarva, nem akarva
Egyszer pihenni tér,
Hol béke váltja fel a hasztalan kint,
Hová baj el nem ér,
Hová rettegve gondol, a ki dőre:
Oh sir! szivemből légy most üdvözölve.

Te vagy hisz végre egyetlen remény,
Mely fénylik még az élet éjjelén.
Oh jaj! ha még ez is megcsalna engem,
És mig hiszékenyen
Lenyugszom majd pihenni siri ágyba
S elalszom édesen, —
Főlrezzent egyszer angyal harsonája
S rám zudul ujra élet vészes árja.

És kedvem ellenére újra élni k e l l ,
Vesződni újra mult küzdelmivel,
Es új körülmény közt és új alakban
Szenvedni ugyanazt,
Mire csupán csak siri éjbe' voltam
Lelhetni még vigaszt:
Oh! akkor ébresztő erők, reátok
Szivemből átok szálljon, átok! —

Vagy, hogyha már feltámadás leszen
S nem nyughatom soká a sirba' sem:
Legyek kő, vagy bogár, vagy rózsabimbó,
Legyek akármelyik,
Csak ember, oh! csak ember ne, ki szenved,
S eszmél, gondolkozik;
Mi nélkül eltűdnék sok milljom évre lenni,
Csak ö n t u d a t r a ne kelljen újra kelni!

(Folytatása következik.)

Az intézet mérlege az 1885. évi 4241 frt 47 kr tiszta nyereséggel szemben 4512 frt 85 krt tüntet fel, melyből a törvény szerinti 1296 frt 71 kr 10%-os tőkekamatadó már befizettetvén, marad osztalék tárgya 3216 frt 14 kr: mely összeg mikénti felosztására vonatkozólag az intézet igazgatósága és felügyelő bizottsága alapszabályaink értelmében és közös megállapodás folytán a tárgysorozat rendőn megfogja tenni indítványát, mit ha elméltőztatnak fogadni, azon esetben, mint törzsbetűre, — mely jelenleg 80 frt befizetést tüntet fel, — 4 frt 50 kr osztalék esik, mihez hozzá számítva még a rendes 3 frt 24 kr kamatot, összesen 7 frt 74 kr lesz minden törzsbetűre kifizetve, mely járadék-összeg közel 10 perzentnek felel meg.

Ilyen eredmény bejelentése után meg vagyunk győződve, hogy a tisztelt közgyűlés meglegedéssel fogja tudomásul venni az igazgatóság azon intézkedését, miszerint a folyó 1887. év január 1-től kezdőleg az intézetünkhez elhelyezett, vagy onnan kivett pénzek után a betevő vagy kivétel szenedő holnap felére is kamat számították a felek javára.

A lefolyt évben a részvényesek névsorában változás csak annyiban történt, hogy Finna István 5 törzsbetűt vásárlás folytán átíratott Erőss Istvánra, mely változás a kereskedelmi törvény értelmében a gylafelhérvári kir. törvényszékhez szabályszerűleg bejelentetett.

Intézetünk igazgatósága szomoruan emlékezik meg azon veszteségről, mely O. Veress Gábor intézeti ügyvéd korai elhunytával intézetünket is sújtotta, kinek intézetünk iránti meleg érdeklődését nem tudjuk eléggé méltányolni.

A megüszelő ügyvédi állomásra igazgatóságunk egyik részvényes társunkat Müller Mihály urat választotta meg.

Az intézet igazgatósága és felügyelő bizottsága alapszabályszerű teendőit s főleg az igen gyakori pénztár vizsgálatokat a lefolyt évben is kitűnő szorgalommal gyakorolta és a kezelést mindig példás rendben találta.

Az igazgatóság tagjai közül a kilépés sora jelenleg Török Bertalan alelnök és dr. Kovács Ödön urakat éri, a felügyelő bizottságból pedig dr. Bartók György ur kivételével kilépni.

Ezen helyeknek titkos szavazás útján való betöltése lesz a tisztelt közgyűlés egyik teendője.

Ezzel tisztelt közgyűlés beszámolójunkat bevégezve, a mult üzletévnek a felügyelő bizottság által pontosan átvizsgált mérlegét és zárszámláját elfogadásra ajánljuk.

A nagyenyedi kiségitő takarékpénztár igazgatóságának 1887. február 5-én tartott üléséből.

Közgyűlés a jelentést örömmel és megnyugvással veszi tudomásul s igazgatóságunk az intézet ügyeinek vezetésére körül tanusított fáradhatatlan és lelkiismeretes munkásságáért elismerést és köszönetet szavaz.

C z i r n e r József, mint a felügyelő bizottság egyik tagja s e tárgyban előadója jelent, miszerint az intézet 1886. évi zárszámlája, mérlege s általán az egész évi könyvvitel gondosan felülvizsgálatott. A könyvek pontosan vezetetteknek, a zárszámla és mérleg helyesen összeállítottaknak találtak. — Ezeknek előrebocsátása után előterjeszti a zárszámlát és mérleget. Közgyűlés a felügyelő bizottság jelentését tudásul veszi s az igazgatóságot a mult 1886-ik évre vonatkozólag a felelősség terhe alól szabályszerűleg feloldja.

A 3216 frt 14 kr tiszta nyereség felosztása kerülvén tárgyalás alá, közgyűlés az igazgatóság ajánlata folytán kimondja, hogy osztalékul minden egyes törzsbetűt után adassék 4 frt 50 kr; egy-egy igazgatósági tag részére 80 frt, a felügyelő bizottság tagjainak személyenként 60 frt. Jótékonycélok segélyezésére megszavaz 200 frtot; és pedig: a) a nagyenyedi gyümölcsészeti egylet részére kertészlak építési célra 100 frtot, b) a tüzoltó egylet segélyezésére 50 frtot, c) az ipariskola javára 40 frtot, d) a szegény tanulók felruházására, az e célra alakult kör rendelkezése alá bocsát 10 forintot.

A vezérigazgató és könyvvezető részére — tekintettel az elért eredményre — a mérleg és zárszámla elkészítéséért — tiszteletdíj czéljára — megszavaz 100—100 forintot.

A még rendelkezés alatt maradó 151 frt 14 krt a tartalékalapra íratni határozta.

Az alapszabályokban gyökerező választások megejtésére kerülvén a sor, igazgatósági tagokul a beadott 238 szavazatból Török Bertalan 200 és dr. Kovács Ödön 192 szavazattal az igazgatóság tagjaul ujra megválasztatnak. — A felügyelő bizottságból kilépő dr. Bartók György, — ugyancsak beadott 238 szavazatból — 209 szavazattal felügyelő bizottsági tagul szintén ujjal megválasztatik.

Közgyűlés általános helyesléssel veszi tudomásul az elnök arra vonatkozó jelentését, hogy az igazgatóság 1887. január 1-től kezdődőleg a betéteknél, valamint a kivételeknél a betevő vagy kivévő fél javára főlhavanként kamatot számít olyképpen, hogy ha pl. a betevés a hó 1-ső napján történik, a betevő kapja a kamatot az egész hóra, ha 1-től 15-ig, — kapja a kamatot a hó 2-ik felére. Ha a kivétel a hó második felében történik, kapja a kamatot azon hó első felére; ha a hó utolsó napján történik a kivétel, javára számít az egész havi kamat.

A tárgysorozat véget érven, elnök — a mindvégig élők és a tárgyak megvitatása körül teljes higgadságot

tanusított
detes hely
enyednek
a kivévő f
lett is, a
takarékos
kinötte ma
és Alsó-f
hazafias é
ményvel

Euró
A fra
kölesont.
zalmi szok
Mert
igen könny
kellene.
Még
szülünk. U
tában van.

Jegy
vezetek. tu
ember meg
kivenni az
Ki t

Ellen
költekezés
hosszas bí
let dönt
felet.

Nem
a ki váll
hosszu éle

A k
hitel f
Jón
ki adós, n
nak lesz d

Pana
a békében
kodott a
Bezz
nem győz
Ez s

kor a seb
— majd,
töltés a f
Mer
Kész

Fels
emberek
Es j
dig igen
gyöngédek
Okos

No
Itt j
v a r i s i
d e l e g á
jelent.

Mi
sitott viss
Ezt

C s a
Veg
tatta fiát:
—
ontasz a l
tápláltalak
Es v
Csak
hát ki is

Meg
örvendő if
mal is ug
nünk hog
náza, a m
zönőség. A
nek s tet
termet va
olyanná, a
emlékezte

4241 frt 47 kr
krt tüntet fel,
kr 10%-os tö-
osztalék tárgya
osztására vonat-
zó bizottsága
állapodás foly-
enni indítványát,
tben, mint törzs-
st tüntet fel, —
számítva még a
7 frt 74 kr lesz
dek-összeg közel

meg vagyunk gyö-
relegedéssel fogja
ntézkedését, mi-
zdőleg az intéze-
t pénzek után a
felére is kamat

vsorában változás
án 5 törzsbetéte
ra, mely változás
ulafelhérvári kir.
tett.

emlékezik meg
r intézeti ügyvéd
kinek intézetünk
ggé méltányolni.
gatóságunk egyik
választotta meg.
gyelő bizottsága
a gyakori pénztár
zorgalommal gya-
dában talalta.

pés sora jelenleg
dön urakat éri, a
k György ur kö-
án való betöltése

snukat bevégezve,
ág által pontosan
gadásra ajánljuk.
ztár igazgatósá-
ól.

s megnyugvással
intézet ügyeinek
és lelkiismeretes
szavaz.
ő bizottság egyik
zerint az intézet
lán az egész évi
A könyvek pontos-
helyesen össze-
rebeocsátása után
Közgyűlés a fel-
s az igazgatóságot
lösség terhe alól

ny felosztása ke-
zgatóság ajánlata
en egyes törzsbe-
igazgatósági tag
ainak személyen-
re megszavaz 200
nőléseleti egylet
tot b) a tüzoltó
riskola javára 40
ára, az e célra
forrást.

szére — tekin-
és számszámra el-
szavaz 100—100

151 frt 14 krt a
választások megej-
kül a beadott 238
Kovács Ödön
újra megválasz-
pó dr. Bartók
vázatból — 209
tén utolag meg-

veszi tudomásul
y az igazgatóság
knél, valamint a
vára felhívásként
a betetés a hó
kamatot az egész
ot a hó 2-ik felére.
ténik, kapja a ka-
olsó napján törté-
avi kamat.
— a mindvégig
eljes higgadságot

tanúsított — közgyűlést bezárja és a tagok azon örven-
detes benyomással lelkükben oszloknak szét, hogy Nagy-
enyednek és vidékének ezen alig 16 éves pénzintézete
a kiváló felek érdekeinek szigorú szemellett tartása mel-
lett is, a legtisztább kezelés és a csaknem tulságig vitt
takarékosság mellett, a kicsinyiségből mily örvendetesen
kinötte magát s az üzleti cél mellett Nagyenyed város
és Alsófehérmegye egy jó nagyrészenek közgazdasági és
hazafias érdekeit mennyire híven és észrevehető jó ered-
ménytel szolgálja. — i.

Mozgósítás.

— Csak ne tessék megjedni. —

Európa nyugodalma oda van!

A francziák v i t a n é l k ü l megszavazták a hadi
kölesőt. Ez a hír megdöbentett, a nélkül, hogy politi-
zálni szoktam volna.

Mert az ördögbe is! — a háboruban az embert
igen könnyen agyonlöhetik, anélkül, hogy ehhez politikálnia
kellene.

Még nincs itt a mozgósítási parancs, de már ké-
szülünk. Üdvös dolog, ha az ember a földi ügyeivel tisztá-
ban van.

*

Jegyesek szeretnek egybekelni. — A mennyei él-
vezetek, tulvilági boldogság értéktelen frázisok, mikor az
ember megnyitni látja a mennyeknek kapuit. Igyekszünk
kivenni az angariánkat ép egészségben ezen a földön.

Ki tagadná, hogy ez nem praktikus dolog?

*

Ellenben a válopereket senki sem sürgeti. Minek a
költekezés, mikor „ugy eshetik“, hogy fiskális nélkül,
hosszas bizonyítgatások mellőzésével, az isteníté-
let dönti el a pert, kidöntvén a sorból az ellen-
felet.

Nem valami humános gondolkodás, de elvégre is,
a ki vállalni akar, az amugy sem szokott imádkozni ellenese
hosszu életéért.

*

A ki teheti, (még többen a kik nem tehetik) a
h i t e l f o r r á s o k a t lepi el nagy mohósággal.

Jön a háború; jön a nagy m o r a t o r i u m. A
ki adós, nem fizet. Azoknak a bizonyos nagy harangok-
nak lesz dolguk, ha lesz.

*

Panaszkodtak sokan a veres kereszt egyletre, hogy
a békében semmit nem csinált. Pl. járványokban tartó-
kodott a közegelyben részt venni.

Bezzeg dolgozik most. Az itteni bádigosok egy része
nem győzi készíteni a sok kar. és lábkötő lemezeket.

Ez a szomorú „Rückwärtskonzentrierung“ — mi-
kor a sebesülteket koncentrálják ott hátul egy csapatba
— majd, ha valamelyik ostoba revolverből kiszalad egy
töltés a francia-német határon.

Mert csak ennyit fordulhat meg a helyzet.

Készül-e t é p é s holgyeim?

*

Felszökött a táviratok értéke. Csuda történt. Az
emberek h i s z n e k a lapok táviratainak.

Es jósol, kuruzsol valamenyi olvasó. E mellett pe-
dig igen sok térd megrezzen s otthon a férjek felettébb
gyöngédek a famillához.

Okos dolog is jó emléket hagyni hátra otthon.

*

No, de félre a borús gondolatokkal.

Itt jó hangulat, „akarózik“ lenni. Még az u d-
v a r is ide készül. Persze a fénynek árnyéka is van, a
d e l e g á c z i ó k is itt lesznek, az pedig sok milliót
jelent.

Mindgy: megszavazzuk! A magyar sohasem uta-
sított vissza milliókat, ha — k é r t é k t ő l e.

Ezt csinálj utánunk, német!

*

C s a k n e t e s s é k m e g j e d n i !

Vegyünk példát arról az anyáról, a ki így biz-
tatta fiát:

— Eredj, outsd véredet fiam; az a v é r, a mit ki-
outasz a hazáért, nem egyéb, mint az a t e j, a mivel én
tápláltalak.

Es valóban készen vagyunk.

Csak azt szeretné itt tudni minden ember, hogy
hát ki is lesz az — e l l e n s é g ?

László Elek.

Farsang.

— Ifjúsági bál. —

Megtörtént folyó hó 5-én az oly régóta jó hírnek
örvendő ifjúsági bál. A Bethlen-főiskola ifjai ez alkalom-
mal is ugyan kitettek magukért. Örömmel kell elismer-
nünk, hogy az ifjúság bálját ez alkalommal oly siker koroná-
zta, a milyre évek hosszu sora óta nem emlékszik a kö-
zönség. Az ifjúság valódi gyönyörű akart szerezni vendégei-
nek s tette ezt úgy, a mint hozta a legméltebb volt. A
termet valóóságos kis paradicsommá változtatta, még pedig
olyanná, a melyben minden az „alma mater“ kebelére
emlékeztet.

Valóban az a nemes mulatás a tanuló ifju részéről,
mikor még Terpsichora karjaiban sem feleli a tudás fá-
jának ágait. Ezt ez alkalommal megmutatta az ifjúság a
bálterem felkészítésével.

A belépőt első pillanatra Petőfi, Tompa, Arany,
Vörösmarty, Kisfaludy, Kölessey életnagyságu képei lepték
meg, melyeket köztül fénykoszorú vett körül. A
karzati emelvényen Minerva óriási képe állott „plus arte
quam Marte“ aláírással. (Vajmi helyes jelszó a mostani
háborus időben) A karzat oldalát két, a tudomány jel-
vényeiből összeállított collectio díszítette. A teremről ál-
talában csak azt mondhatni, hogy a legizülettebben volt
díszítve.

Este fél 9 órakor rohogott be az első kocsi a vár-
va-várt vendégek első csoportjával. Kilencz órakor esen-
dült meg az első esárdás a barnák hurjain, de a közön-
ség ekkor még csak fele részben volt jelen. Igen mert
Knyeden még mindig az irányadó, hogy minél később
jelenjünk meg valamely estélyen. Pedig a pontosság
mindenütt jó (még a bálban is).

Fél 10 órakor volt az első négyes kezdete s nem
kis meglepetést okozott a jelenlevő szépeknék serege. Az
első négyest 60 pár járta.

Jelen voltak a díszes hölgykoszoruban:

Donogány Jakabné, Fogarasi Albertné, Fejérdi Józ-
sefné, Grágerné, br. Kemény Eudráné, Kovács Ödönne,
Keresztes Józsefné, öz. Klimesné, Lenk Lajosné, Lud-
vighné, Lukácsfy Viktoráné (Magyarigenből), Molnár Józ-
sefné (Tóvisről), Munkácsi Zsigmondné, Nagy L. Fe-
rezné (Mezőmadarásról), Nuridsánné, Radivóné, Re-
zerné, br. Splényi Gézané, Szöllösi Károlyné (Sárdról),
Tóth Miklósné, Tamás Sandorné, Timár Károlyné, Ür-
mössyné, Ujvári Imréné, Váró Ferenczné, Vincez Dá-
nielné, Baresai Tima, Baka Róza (Déváról), Balogh Giza,
Balogh Berta, Balogh Vilma (Czelnáról), Balogh Ilona,
Benkő Ilona, Fejérdi Ika és Mál, Kovács Erzsé (Mező-
madarásról), Komáromi Papi és Netti, Ludvigh Olga, Lu-
kácsfy Irén, Leonhardt nővérek (Romosról), Molnár Róza
(Tóvisről), Nagler Mathild és Adél, Nuridsán Kata, Pász-
tői Mari, Steibel Emília, Sikorszki Mathild, Székely Ka-
tinka (N.-Szebenből), Szöllösi Berta és Mál (Sárdról),
Radivó Helén és Emma, Tokos Giza stb.

Az estély a legkedélyesebb volt, a minek tanujele
az is, hogy a közönség csak fél 6 órakor oszlott el.

— Izraeliták mulatsága. — Sensatio eset. —

Becses lapja által batorítva, batorodom Gyulafelhé-
várt megartott és megtartandó mulatságokat közölni;*)
kezdem a mulatságok kezdetét, mely nemrég lefolyt.

A gyulafelhérvári fiatalság — az izraelita nőegylet
javára — mult hét végén koszoruestélyt rendezett, mely
minden tekintetben várakozáson felül sikerült, a tojlettel
mind nagyon esinosak voltak, úgy hogy nemesak koszorú,
hanem bál-estélynek is lehetett a lefolyt mulatságot
nevezni.

A város színe-java képviselve volt, vidék sem hiány-
zott. A táncz 9 órakor esárdással kezdődött, a mi derék
primásunk Koka úgy beszélt a hegedűhöz, hogy nótájá-
val a fiatalságot azonnal felvillanyozta, volt is akkor hadd-
el-hadd. Az első négyest mintegy 45 pár tánczolta.

Ott láttuk: Lengyel Sarolta (Portus), Jonás Kati,
Klärmann Helén (N.-Szeben), Sternberg E. (Danzig),
Deutsch Regina, Baruch Ida, Hirsch Helén (Portus), Kohn
Janka (Bouczhida) és még sok más szép kisasszonyt.

Az asszonyok között voltak: Novák Ferenczné, Papp
Györgyné, ifj. Jónás Adolfné, mint elnökű, Deutsch
L. né, Löwyné, ifj. Jónás Adolfné (Vingárd) stb.

A tisztikar is szép számmal volt képviselve. A mu-
latság reggeli 5 órakor kezdett oszolni.

Folyó hó 12. a „Lövész egylet“ rendez mulatságot,
folyó hó 16. a „Vörös kereszt egylet“ az E. M. K. E.
egybekötte; mind a két mulatság a Hungáriában lesz.

A legújabb és egyszetsmind kelemetlen hírt az kö-
pezti, hogy egy kitűnő tehetségű kauonok a börze áldo-
zata lett. Mintán a nyáron saját vagyonának egy részét
a börzén hagyta, most nyárban 95000 frtot vesztett, mi
főhatóságának tudomására jutván: ellenében megfelelő
eljárást volt kénytelen alkalmazni. Valóban sajnós eset.

VEGYES HIREK.

— **Felkérjük** tisztelt barátainkat és leve-
lezőinket, h o g y m i n d a z o n egyleti gyüle-
sekről, hangversenyekről és tánczvigalmakról, vala-
mint minden oly eseményről, mely körük társa-
dalmát érdekli, — minket tudósítani sziveskedjen-
nek, hogy lapunk lehető hű naplója lehessen me-
gyénk életének.

— **A megyei tisztviselői karban** betöltendő álló-
mások ügyében meglehetősen élénk mozgalom foly. Az ölnöki
állomásra, hallomás szerint Sáska S. árvsz. jegyző, Varró László
jeles képzettségű tudorjelölt, ki a kolozsm. árvszéknél
is ölnöki teendőket végzett, — az ellenőri állomásra pedig
B e n e d e k Gábor végzett jogász, jelenleg nagyenyedi

*) Köszönjük, kérjük folytatását.

S z e r k.

rendőrfogalmazó, pályáznak. Egyáltalán igen ohajtható,
hogy kiválóbb képzettségű fiatalok itthon is nyerjenek meg-
felelő alkalmazást s ne legyenek kénytelenek más hiva-
talkörben keresni munkát.

— **A megyei bizottság közgyűlése** folyó hó
26-án lesz.

— **Változások a miniszteriumokban.** Gróf Sza-
páry Gyula pénzügyminiszter csakugyan elhagyta helyét,
melyet ideiglenesen Tisza miniszterelnök foglal el, a bel-
ügyi tárczát br. Orozy Ö Felsége oldala melletti minisz-
ternek hagyváo. A pénzügyi államtitkári állomást W e-
k e r l e Sándor — miniszteri tanácsos nyeri el, kinek
képességeit nagyon dícsérik. — a közlekedési miniszte-
rium államtitkára pedig L u k á c s Béla lesz, ki mint az
államvasutak igazgatója is kimutatta helyes irányu rop-
pant munkaképességet; ily munkabíró férfiak talán lass-
sanként képesek lesznek elenyésztetni azt a sok hibát,
mit elődeik egymásra halmozta.

— **Kinevezések.** A m. királyi pénzügyminiszter
Hosszu Emil díjas pénzügyi fogalmazó gyakornok a hely-
beli kir. adófelügyelőséghez II. oszt. fogalmazóvá neve-
zetett ki. — Megyénk főispánja Vajna Ádám közíg. gya-
kornokot írunkká. Nagy Leopoldot közíg. gyakornokká
nevezte ki.

— **Hymen.** Zeyk József megyei nagybirtokos bájos
leányát: I l á t eljegyezte herczeg Odeschalchy Livius.
Őszinte szerencsekívánataikkal fogadjuk e hírt.

— **Értesítés.** Az alsófehérmegyei culturális ren-
dezősége észlelőintézkedést létesített, nehogy a bábra
remélt vidéki közönség szállás tekintetében kelemetlen-
ségnek legyen kitéve, a midőn saját tagjai közül egy el-
szállásoló bizottságot alakított N a g y G á z a rend. biz.
alelnök elnöke alatt és azon vendégek, kik e tekintet-
ben saját maguk nem intézkedtek, vagy nehézségk vélik
az előleges intézkedést: sziveskedjenek a bizottság elnökét
levélileg megkeresni, ki is a nyilvánított olajok szerint
fogja elintézni a bizottság közreműködése mellett a szál-
lás ügyét és arról az illetőket idejekorán értesítendő. —
Valamint azt is jelezni kívánjuk, hogy a rendezőség töb-
bek olajjára mérsekelt számú karzati ülőhelyeket fog fel-
állítani (első sor 2 frt, második sor 1 frt 50 kr) és erre
vonatkozó igényeiket az illetők B a r t h a Zsigmond rend.
biz. pénztárnoknál jegyezhetik elő.

— **Fősorozás rendje Alsófehérmegye terü-
letén.** Márczius 1-én, 2-án kisenyedi járás, felbivott had-
kötelesek száma 458, polgári elnök Csató János alispán.
Márczius 2. Vizakna város, hadk. sz. 81. p. e. Szűcs
József polgármester. Márczius 3., 4., 5. alvinczi járás,
hadk. sz. 576, p. e. Csató János alispán. Márczius 15.,
16., 17. balázsfalvi járás, hadk. sz. 512, p. e. Csató János
alispán. Április 1., 2., 4. marosújvári járás, hadk. sz.
559, p. e. ifj. Gáspár János m. első aljegyző. Április 5.,
6., 7. nagyenyedi járás, hadk. sz. 670 p. e. Csató János
alispán. Április 9. Nagyenyed város, hadk. sz. 113, p.
e. Csató János alispán. Április 13. Gyulafelhérvár város,
hadk. sz. 129, p. e. Novák Ferencz polgármester. Ápril
14., 15., 16. magyarigeni járás, hadk. sz. 590, p. e. ifj.
Gáspár János m. első aljegyző. Április 20. Abrudbánya
város, hadk. sz. 57, p. e. Diószeghy Lajos polgármester.
Április 21., 22., 23. verespataki járás, hadk. sz. 582, p.
e. Csató János alispán. Sorozási hely a kisenyedi járásra
nézve Alvincz, a többi járásokra nézve a járási székhely.

— **Kedvező népesedés.** Marosújvár a mult évben
népesedés tekintetében nagyon kedvezőleg állott; szüle-
tett ugyanis 92 fiu és 78 leány; összesen 163 maghalt
62 egyén s így az évi szaporodás 106.

— **Öngyilkos vadász.** Giczián János a zalathnai
helyorséghez tartozó alvadász szerelmi bánat miatt va-
dászfégyverével fejbe lötte magát.

— **Zalathnán** a katonaságnál az ismételtést ke-
resztül vitték, de kevés fogalmazás történt.

— **Necrolog.** Kovácsai V a j n a Károly és neje
elneburgi S t o c k Leopoldine melyen megrendült ke-
bellel tudatják, hogy forrón szeretett édesanya, anyós
A s b r a n d K a r o l i n a, néhai Kovácsai V a j n a
A n t a l Bethlen főtanodai tanár özvegye, életének 74-ik,
özvegyesége 11-ik évében — alig pár napi tudóbaj után —
f. hó 11. este 10 órakor megszűnt élni. Aldás emlékére!

— **Kanizsai levelezőnk** szerint. Kanizsán is,
éppen mint máshol a bálí saison járja. Egyik mulatság,
egyik bál a másikat üzi, esaa hogy valami fényes sikerrel
egyik sem dícselkedhetik. — A takarékpénztárak, szö-
vetkezetek évi rendes közgyűléseiket tartják, melyek
iránt az érdeklődés városszerte nagy. Igen kedvezően
sáfarkodtak az igazgatók, mint az a mérlegből s pénzüári
jelentésekből kitűnik s általában ebből látszik, hogy Kan-
izsa gazdag város. — Az „Irodalom partoló egyesület“
is feltesedett immár téli álmából — folyó hó 12-én ér-
dekes műsorral felolvasással egybekötött hangversenyt
rendezett. — Mindazonáltal mégsem kell ezen egyletről
nagyot gondolni, mert könnyen: „ausseitur ridiculus mus“.
— Az önk. tüzoltó egylet is megtartá tisztújító ülését,
mely szerint a mult évi tisztviselők mindnyáján közfel-
kiáltással újból meglettek választva. — A napokban folyt
le a végtárgyalás az 1886. jan. 6-iki vasuti szerencsét-
lenség tárgyában a nagykanizsai kir. trvszék büntető osz-
tályánál. Elsőrendű vádlott Kánitz Lajos izraelita for-

galmi tiszt 3 havi börtönrre ítéltetett, a másik két vádlott Krismanics és Szeidl a vád és követelményeinek terhe alól felmentetett. Kárítz felebbezett s kárán az ügyész is, a két utóbbi vádlott s javukra az ügyész is, az ítéletben megnyugodott. Ez alkalommal a déli vasutársaság által Kánitz védőjével fogadott Eötvös Károly híres publicistánk a „Polgári egyesület” termében érdekes és mulatságos előadást tartott az „Irodalom pártoló egyesület” javára s felkérése folytán, melyen Kanizsa mézes ajtó fia és leányai tömegesen vettek részt. „Similis, simile gandit” mondja a közmondás s mennyire igazán! — Időjárásunk csunya, reszt: bokaig járunk a hóban, már tudnunk ott, hol a városi tanácsos figyelmét elkerüli a hónak el nem seprése. Az egész Kanizsán egy van jó: számit. — r. l.

— **Nyilvános számadás.** A Bethlen-főiskola itjusága által 1. hó 5-én rendezett bál alkalmával az összes bevétel volt 336 frt 60 kr., mely összegből a kiadást 208 frt 29 kr. levonva, marad az ifjusági könyvtár javára tiszta jövedelem 128 frt 31 kr. Felülfizettek: báró Radák Adámné, Lázár Olga grófné 100 frt, báró Kemény Kalmán főispán 20 frt, Iskolás gyermekeket segélyező egyesület 15 frt, gróf Telki Gézáné, Gróf és Veress 5—5 frt, Schneider József 4 frt, Kórház Gyula, Nagy Andor, Müller Mihály, Orgonás Zsigmond, Munkácsi Zsigmond, Iván Miklós, Peutykó Géza, Nagy L. Ferenczné, id. Gáspár János, Szalánczy Lőrincz 2—2 frtot, Korbuly Bálint 3 frt, Adler N. mérnök 1 frt 50 kr., Schmidt György, O. Veress Sándor, Nagy Dénes, Székely Malvin, Székely János, dr. Jonegy Elek, Székely Károly, Bartha Zsigmond, Atzel Béla, Batori Gyula, dr. Nagy Albert, Nagy Lajos, ifj. Gáspár János, Kovács Gyula, dr. Farnos Dezső, ifj. Kiss Károly, Szalánczy István, ifj. Gálffy Ferencz, Lengyel Károlyné, Váro Ferencz, Pogány János, Csató János, Varró Ferencz 1—1 frtot, Henczeli József 60 kr., Ürmösyné Farkas Mari 50 fr., mely szives befizetések — illetőleg adakozásért köszönetet mond az ifjuság nevében: Elekcs László elnök, Gönczi Pál pénztárnok.

— **Nyilvános számadás.** A Torontálmegyében kebelezett Hertelendfalvára költözött ref. vallású Csángók temploma fölépítésére adakoztak N. Nagyeden: Nagyenyed város 10 frt, Török Bertalan 50 kr., Tóth Miklós 50 kr., Folyóvich Sándor 50 kr., dr. Boér József 50 kr., dr. Bartók György 1 frt, Csernátóni V. Péter 5 frt, Török Bálint 40 kr., Pongrácz Géza 30 kr., Ujvári Imre 40 kr., Müller Mihály 50 kr., özv. Dobogány Jakabné 50 kr., Székely 50 kr., Hegedüs János 50 kr., Egy más 30 kr., br. Splényi Heinrich 1 frt, Munkácsi Zsigmond 1 frt, Timár társulat 2 frt, Lengyel György 20 kr., dr. Nagy Albert id. 1 frt, Fries Vilmos 40 kr., Mangózius Frigyes 50 kr., László Gyula 20 kr., Szentpáli Károly 50 kr., Bodola János 20 kr., Jovián Jenő 20 kr., Nagyenyedi szücs társulat 2 frt; összesen 30 frt 60 kr.

— **Radivó Ottó** urnak Nagyenyeden. A mi az őn által készített közzvény ellen való kéndesöt illeti, mondhatom, hogy az, az eddigi használt gyógyszerék közt az őné a legjobb hatással volt és bátran ajánlhatom mind azoknak, kik ezen betegségben szenvednek. — Szászváros, 1887. február 9-én. — K e u l Janka.

— **Javíthatatlan.** A. kisasszony: „Hallottad, hogy X. az öreg főerdész meghalt. Kár szegényért, mert igazán pompásan tudott hazudni”. B. asszony: „Akkor még kitélik tőle, hogy csupán — tetszhalott”.

— Szerk. izenet. — s — ez. H o l y t t. — Jobbat kérünk.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan szerezhetünk jó gazdasági (természetes vagy magas törzsi) gyümölcsfa-alanynak valót?

A c s o n t a r o k k a l egy kissé más eljárás ajánlatos, mivel a husos részből nehezebb kifejtetni: éppen ezért, ha jó vadcsereznyet meggyümölcsöt kapunk, azokat egy edénybe rakjuk és vizet töltünk rá, hol pár napig állani hagyjuk, azután jól ledörzsöljük a husos részt s a magvakat, mint előbb láttuk, a mézgától tisztára mossuk. Azután éppen úgy bánunk el, mint a lágy magvak vetésénél láttuk, csakhogy itt az egyes fajokat külön-külön sorokba vetjük el.

Kitűnő jó csereznyet, meggy, besztercei szilva, jó barack stb. fajoknál szintén úgy járunk el az elvetésnél, csakhogy ezeket nem mindig szükség átjuttatni; még megjegyzem, hogy a nagyobb magvak melyekben is vethetők, de nem okvetlenül szükséges.

A hejárak közül (dió, mandula, gesztenye) egyes magvakat jól megvizsgáljuk, ezeket hegyes végeikkel lefelé dugdoszuk a földbe, valamivel ritkábban áltelve. Ezeknél is jó az egerektől védekezni. — Két éves magvakat ne vessünk el.

Utóbbi magvaknál néha megtörténik, hogy az első tavaszon nem kelnek ki, ilyenkor néhány magot (ugy májusban) megvizsgálunk s ha romlottak, akkor újra kell vetni tartalekban maradt magvaikból, melyeket páczolás (retegezés) által készítünk elő tavaszi vetésre. Ezen eltarítási, illetőleg előkészítési módot azért is szükséges tudnunk, mert néha őszszel nincs előkészített ágyásunk, ilyenkor késő őszszel forgatunk, hogy télen át a talajunk előké-

szüljön a magvak befogadására. A tavaszi magvetésnél jól meg kell választani az időt, mert hideg talajba vetni nem ajánlatos a páczolt magvakat, de azt sem szabad bevárni, míg a talaj kiszárad, mert mindkét esetben eredménytelen lesz a vetés.

A páczolás igen egyszerű. Vesszünk annyi edényt s ládát, a hányféle magunk van, az edények alját átfuruk, hogy a víz átszűrődhessek. Az edény, vagy láda fenekére $\frac{1}{2}$ rész rostált fahamu és $\frac{1}{2}$ rész homokkeverékből hirtünk egy-két ujnyi réteget. Erre egy réteg mag jó újra egy réteg homok-hamukeverék, ismét mag s így addig, míg magvaikat elhelyeztük; itt is jó lesz hegyes tuskéket közbe rakni az egerek ellen. Most az edényt vagy ládát a kertünkben egy eléggé védett helyen a föld színéig a földbe ássuk és a földet jól megnyomkodjuk, hogy levegő közben ne maradjon s így a helyet, hol az ilyen edények, ládák vannak, megjelöljük, reájok kevés tuskés ágat rakunk és télen át a szabadban hagyjuk.

Pinczében néha meleg van s penészet kapnának a magvak, sőt a melegség miatt néha a magvak csirázni kezdenek s ennek a rothadás lesz a vége. — Tavasszal minden esetre vetés előtt a magvakat megvizsgáljuk nagyjában legalább s a keverékhez kevés oltott meszet adhatunk még, jóllehet nem éppen szükséges, most kevés vízzel nyirkosíthatjuk ugyanez csak akkor lehetne szükséges, ha túl száraz volt a tél s most a vetést jól előkészített árkoeskákba az idő jó kiválasztásával elvetjük, mint fentebb láttuk.

Azt is olvastam, hogy korán érő fajok magvából kelt alanya ojtva késői fajt, ez is korábban érleli gyümölcsét; jó lesz figyelemmel kísérni, mert sok kísérletből épül fel a tapasztalat tárháza.

Még vannak figyelemre méltó dolgok a vetésnél, és kezelésnél, melyeket ide jegyzek. Beteges, gyenge fa gyümölcséből, ugyszintén fejletlen gyümölcséből, apró satnya magvakat soha se vessünk el, mert csak időt vesztetünk vele sőt kedvünket is elveheti az eredménytelen munka.

A jól választott magvakból, gondos vetés és kezelés mellett, csak közepes minőségű talajban is, már az első évben szép tollszár vastagságu alanyokat nyerhetünk.

A esetetek kezelésénél mindenki tapasztalhatta, hogy az új növények mélyen bocsátják gyökereiket a földbe; azért két eljárás van a gyökerek visszavágására nézve. Némelyek, kiknek kissé több idejük van e munkát végezni, késő tavasszal, mikor a csemeteknek 3—4 levelök van, azoknak jó mélyen alájok dugott ásóval a földből szépen kiemelik és a karógyökér végeket lecsipik és így lehetőleg földesítől egy ujjonnan készített árkoeskába kellő ritkán átültetik, jól meglocsolják; az átültetés oly mélyen történjenk, mint előbb voltak a csemetek, így erősödni fognak az oldalgyökerek. — Ezen eljárásnak főleg ott van helye, a hol igen sűrűen keltek ki elvetett magvaik, de lehet ilyenkor csak egy részét kiszedni a csemeteknek, ha azok túlsűrűen keltek ki, így is gyéritjük azokat, a kiszedetteket előbbi mód szerint átültetjük.

Ha pedig rendszeren keltek ki a magvak, nem túlsűrűen, vagy pedig éppen időnk, végül helyünk nincs stb., akkor csak őszszel szedjük ki a maggyából csemeteinket. — Itt ügyelni kell a kiszedés módjára. Először is a legszélső sor mellett jó mélyen egy árkot ásunk s most a belső felén ásókat a sor mellett jó mélyen benyomva, az ásó előtt levő csemeteket balkezzel összemarcoljuk és gyenge húzás mellett a jobb kézzel az ásó nyelét lefelé nyomva a gyökert minél épebben kivenni segítünk. Mikor az egész sor csemetét felszedtük, a másik sornál hasonlóképpen járunk el.

A kiszedés után a z o n n a l osztályozzuk például alma, körte együtt vetésénél a fajokat külön és a legvastagabbakat első osztályba, az azután következőket a m á s o d i k osztályba, a leggyengébbek már ritkán alkalmasak a további kezelésre, ezeket legjobb előkúni, vagy pedig főgyökereiket és hegyeiket levágva újra elültetjük egy telrész helyre s ha tán nem lenne jövő évre magvaik, azon esetben jók lehetnek ezek is.

Az első osztályu alanyok most külön-külön fajoként elvermetetnek, ha főgyökereiket $\frac{1}{2}$ részszel megrövidítettük és a mellégyökereket 1—1 hüvelyknyire (2—3 cm.) visszavágtuk. A vermelésnél ügyelni kell, hogy levegő a gyökerek között ne maradjon, ezért laposan hosszú árokba rakjuk és földelés után jól megtaposuk a gyökerek közé apró nedves földet hiutva. — Ezek tavasszal, vagy tél végén közben nemesíthetők. A másodosztályuakat éppen így kezeljük és rakjuk el, de ezek tavasszal az e r ő s i t ő t á b l á b a kiültetendők, de még ezeknél a fás felső részből szem felett terdén vágva, $\frac{1}{2}$ részt le kell vágni, hogy egy erőteljes új hajtást kapjunk.

A diómagoncoknál csak a főgyökér hegyét szabad visszavágni egy kissé.

Sokszor nem kapunk körünkben elvetni való magvakat, ilyenkor más helyről kell beszerezni azokat. De mindig helyesen járunk el ha előbb 10, vagy 20 magot egy virágcserepbe jó földbe elvetünk s azt mérsékelt melegbe tartva, gyakran öntözzük, tehát a mag csiraképességét kipróbáljuk, így tudjuk meg, hogy hány % nem jó; így a gyümölcskedvelőnek a legdrágábbat: az időt kímélhetjük meg.

Az idegen helyről beszerezett alanyok ismét nem Ny. Wokál János gyorssajtóján Nagyenyeden.

mindig jók, mert sokszor a talajjal, az időjárás l kell megbarátkozniok s még a szedés, esomagolás, utazás, átültetés stb. munkálat alatt szenvedett sérüléseket kell kiphihenniök.

Szóval legjobb a magunké és magunk talajában nevelt alany, az is bizonyítja, hogy mennyire szükséges, hogy minden községnek legyen falkolája!

(Vége)

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

49. szám.

1887. h. v.

Arverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. értelmében közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróság 3256—1886. számú végzése által Müller Mihály részére Szabó Edmund ellen 311 frt tőke, ennek 1886. év október hó 20. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 50 kr. perköltség erejéig kirendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 1280 frtra becsült stráfszekér, társas kocszi, federsülésű kocszi, 3 pej ló, 2 billiard asztalból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3763—1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagyenyeden alperes lakása előtt leendő eszközlésére 1887. évi február hó 24-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek beesáron alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Nagyenyeden, 1887. évi február hó 8. napján.

Gajzágó Simon,
királyi bírósági végrehajtó.

Sz. 16—1887.

Hirdetmény.

Bérbe adó bolthelyiség!

A Nagyenyedi ref. egyház tulajdonát képező várkerületi u. n. Pethő-féle bolthelyiség a lakrészszel együtt, e folyó 1887. évi ápril 24-től kezdődőleg egy, esetleg több évre bérbe adó. Értekeztni felőle ngos id. Gáspár János egyházi főgondnokkal. Ha a szabad kézből bérbe adás nem sikerül, a nyilvános árverés folyó évi márczius 1-én d. u. 3 órakor fog megtartatni a várbeli ref. kántortanítói szálláson.

Nagyenyed, 1887. január 26.

1—3

Az egyházi előljáráóság.

Szamos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől.

Érdem-érmek különböző kiállításokról.

Harmincz éven át jönnek bizonyult

Osztrák csász. kir. szabadalmazott legelső amerikai és angol szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG- ÉS SZÁJVIZ

Dr. POPP J. G.-től es. kir. udv. fogorvos

— BÉCS, I. Boznergasse 2. —

Orvosi elismerések:

OPPOLZER tanár, rektor magmf., a bécsi es. kir. klinika tanára, kir. szászorsz. udv. tanácsos stb. ANATHERIN szájjvizet megvizsgáltam és ajánlatra méltónak találtam.

DRASCHE tanár, a valódi ANATHERIN szájjvizet a es. kir. ált. kórház orvosi osztályán experim használta és észlelésüknök, valamint kitűnőnek nyilvánította.

Dr. KAINZBAUER, csász. tanácsos, em. tanár. A dr. POPP-féle Anatherin szájjvizet számtalan betegemnél szájj-és fogbetegségekkel rendelkivűli jó sikerrel alkalmaztam, miután annak vegyész-tiszaságáról meg vagyok győződve.

Ugyszintén idült katarhusoknál is, szájj- és torokbajaknál a dr. POPP-féle ANATHERIN szájjviz nagyon jó hatású.

SCHNITZLER tanár. Az ANATHERIN szájjvizet a szájj, torok és szájjviz, valamint foghushbetegségknél legjobb sikerrel használja.

Ezen jó tulajdonságok miatt mindenütt, sőt Németország, Svájc, Török-, Angolország, Amerika stb. elismert POPP-féle fogszerek valódi és friss minőségben.

A hamisított Anatherin szájjviz — a vegyelemzés kimutatása szerint — az egészségre nézve ártalmas keverékből van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk.

A t. cz. közönség kéréltik, határozottan POPP es. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kéri s csakis az olyant fogadni el, mely az őn védjeggyemmel van ellátva. Bécsben, Budapestén és Innsbruckban legutóbb is több utánzó és elarusító igen érzékeny pénzbírságra lett a törvény által eütlve.

Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyógy., Kovács J. gyógy., Marosujvárt Ersekujváry S. gyógy., Toroczkón Veress St. gyógy., Tüvisen Sflavkovics H. gyógy., Verespatakon Moldován L. gyógy., Abrudbányán Rmetel Ig. gyógy., Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy., Felvinczen Kosa St. gyógy., Tordán Trajanovics G. gyógy., Velits S. gyógy., Wolf és fia G. gyógy., Feketehalom Roimer A. gyógy., Balázstvárn Schiessl K. gyógyász., Zalathán Nagy K. gyógy., Radnót Seney K. gyógyészerésznél

Alsófele

1. A Torda-nagy szakaszon Ezen év folyamán vetkezők: a) 24 hosszban b) 38 bemetszése folytán, ug biztonsága hosszban c) U 92. számú d) A torna létes e) A az ut kesk tetve a forg f) Az tattak fel. g) G 102., 103. h) K 108., 121. i) Az hidhalmok alkalmazva, meggátolai. k) A annak 26.0 szain szüke l) A köbméteres kellő időbe Felso felülvizsgálat mellett: a irattak és kir. minisz 2. A ezen utak munkálatok mazva, egy fel a forgal A lefo lettek készp

M

Külön elöl néhány lálva attól zás változat is teszek sz De hi zik körütem csak az vagy éden kertjé dalmaimat, valóm salakj hogy lerázn kötnék bilu hessek! De ha több, csak s ez az én Most helyén a t a zenekar leszurna va